

ANALISIS KESAHAN KANDUNGAN MODUL PENYESUAIAN PEMIKIRAN KERJAYA (PPK) BERDASARKAN PENDEKATAN TEORI *COGNITIVE INFORMATION PROCESSING* (CIP)

Nur Liyana Mohd Ibrahim, Mohammad Aziz Shah Mohamed Arip, &
Mohammed Nasir Bistamam
Universiti Pendidikan Sultan Idris

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan mendapatkan kesahan kandungan Modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (PPK-CIP). Modul ini dibina berdasarkan pendekatan *Teori Cognitive Information Processing* (CIP). Teori CIP menyediakan suatu rangka kerja untuk individu agar berkeupayaan dalam menyelesaikan masalah kerjaya dan seterusnya membolehkan mereka membuat keputusan kerjaya. Matlamat utama CIP adalah untuk membantu individu memperoleh kemahiran dalam membuat keputusan kerjaya. Kajian fasa pertama dilakukan untuk membina draf modul menerusi kajian kepustakaan dan temu bual guru bimbingan dan kaunseling. Kajian fasa kedua pula ialah mendapatkan kesahan muka dan kesahan kandungan modul. Manakala, kajian fasa ketiga adalah untuk mendapatkan pandangan serta komen panel pakar dari aspek kandungan modul dan sesi serta aktiviti Modul PPK-CIP. Sampel kajian adalah terdiri daripada kalangan pakar di dalam bidang psikologi dan kaunseling. Dapatan fasa pertama menghasilkan 8 sesi dan 23 aktiviti di dalam Modul PPK-CIP. Manakala dapatan fasa kedua menunjukkan nilai kesahan kandungan modul mengikut Russel (1974) dan didapati nilai kesahan sesi dan aktiviti Modul PPK-CIP adalah sebanyak 85.83. Manakala, dapatan fasa ketiga menunjukkan maklum balas dan penambahbaikan modul dari aspek kandungan, sesi dan aktiviti oleh panel pakar. Implikasinya dapat mengetahui aspek manakah dalam Modul PPK-CIP yang perlu dibuat penambahbaikan sebelum Modul PPK-CIP digunakan semasa sesi kaunseling dan bimbingan kelompok kerjaya di sekolah. Justeru, hasil Modul PPK-CIP boleh dilanjutkan dengan membuat kajian rintis Modul PPK-CIP terhadap pelajar yang menghadapi pemikiran kerjaya disfungsi.

Kata Kunci: Analisis kesahan, pemikiran kerjaya disfungsi, modul, *Cognitive Information Processing*, Modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (PPK-CIP)

ABSTRACT

This study aims to obtain content validity Career Thought Adjustment Module (PPK - CIP), which is built on the Theory Cognitive Information Processing (CIP). CIP theory provides a framework for individuals to be able to solve the problems of his career, and thus enable it to make a career decision, Sampson, Peterson, Reardon and Lenz (2000) and Sampson et al. (2004). According to S.C. Bertoch (2014), the main goal of the CIP is to assist individuals in making career decisions, acquire skills in making career decisions, namely to improve the career problems and making a career decision. The first phase of the study involves the construction of a draft module through literature review and interviews among teachers in guidance and counseling. The second phase of the study is to obtain face validity and content validity of the module. The sample consisted of among experts in the field of psychology and counseling. The first phase resulted in 8 sessions and 23 activities in the PPK-CIP module. The findings of the second phase shows all the experts agree and give some suggestions for improvement of the PPK-CIP module. Implications for counselors in facilitating career counseling and group counseling in schools to help reduce students' dysfunctional career thoughts. Thus, the results of the PPK-CIP module can be extended to study the effectiveness of the PPK-CIP modules to students who have a dysfunctional career thoughts

Keywords: *Validity analysis, dysfunctional career thoughts, modules, cognitive information processing, Career Thought Adjustment Module (PPK-CIP)*

PENGENALAN

Bimbingan menggunakan modul adalah satu intervensi dalam membantu individu dalam proses kaunseling. *Cognitive Information Processing* (CIP) adalah salah satu teori kaunseling yang digunakan oleh kaunselor dalam membantu pelajar. Menurut Reardon et al. (2011), tujuan utama Teori CIP adalah membantu individu mendapatkan maklumat, berhati-hati dalam membuat pilihan kerjaya, di samping meningkatkan kemahiran penyelesaian masalah dan kemahiran membuat keputusan yang akan digunakan di masa depan. Individu sukar membuat keputusan kerjaya kerana berpunca daripada pemikiran kerjaya disfungsi. Ini dibuktikan kajian E.B. Yowell et al. (2012), iaitu wujud hubungan korelasi negatif antara membuat keputusan kerjaya dan pemikiran kerjaya disfungsi dan kajian Kleinman et al. (2004) menunjukkan korelasi yang positif antara pemikiran kerjaya disfungsi dengan kesukaran membuat keputusan kerjaya. Fokus utama Modul PPK-CIP adalah mengenalpasti aspek manakah pemikiran kerjaya disfungsi di kalangan peserta. Sama ada dari aspek kekeliruan membuat keputusan, kebimbangan komitmen dan konflik luaran. Seterusnya membimbing peserta mengubah pemikiran kerjaya disfungsi yang negatif kepada positif dan membina pelan tindakan bagi menjayakan kemahiran membuat keputusan kerjaya mereka.

Menurut E.B. Yowell et al. (2014), pemikiran kerjaya disfungsi dan kesukaran membuat keputusan kerjaya adalah dua konstruk vokasional yang telah kerap terbukti dalam penyelidikan mempunyai pengaruh yang besar ke atas aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan kerjaya. Membuat keputusan kerjaya dianggap sebagai proses pembangunan (Salomone, 1982), di mana individu membuat dan melaksanakan keputusan berkaitan kerjaya (Reardon, Lenz, Sampson dan Peterson, 2009). Kesukaran membuat keputusan kerjaya adalah sebahagian daripada masalah kerjaya yang paling biasa dihadapi (Osipow, 1999) dan boleh melibatkan keputusan seperti memilih kolej utama, menukar kerjaya, atau menentukan masa untuk bersara. Pemikiran kerjaya disfungsi atau pemikiran kerjaya negatif atau kepercayaan negatif tentang laluan kerjaya peribadi seseorang atau proses membuat keputusan secara umum yang negatif boleh menjejaskan keupayaan seseorang untuk menyelesaikan masalah atau membuat keputusan kerjaya yang berkaitan (Kleinman et al., 2004; Sampson, Peterson, Lenz, Reardon dan Saunders, 1996).

Maka di sinilah peranan kaunselor yang menggunakan teori CIP menolong individu yang mempunyai pemikiran kerjaya disfungsi dan pemikiran kerjaya negatif agar berubah kepada pemikiran kerjaya yang lebih berfungsi.

Pernyataan Masalah

Pemikiran kerjaya disfungsi dalam pemilihan bidang pendidikan dan kerjaya harus menjadi isu utama yang ditangani dalam sistem pendidikan. Ini kerana seperti yang dibincangkan sebelum ini kesilapan pemilihan bidang pengajian menyebabkan terjejasnya kerjaya pada masa hadapan. Guru bimbingan dan kaunseling khususnya perlu mengenalpasti kelemahan dalam membuat keputusan kerjaya di kalangan pelajar. Kelemahan dalam pelbagai aspek di setting bimbingan dan kaunseling menyebabkan wujudnya pemikiran kerjaya disfungsi di kalangan pelajar. Ini dibuktikan dalam Laporan Awal Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (2013-2025), yang menyatakan guru bimbingan dan kaunseling perlu membantu murid merancang laluan pendidikan dan memilih hala tuju kerjaya. Namun begitu, guru bimbingan dan kaunseling kurang berperanan dan tidak bersedia sebagai pembimbing murid ke arah perancangan laluan pendidikan dan kerjaya murid. (PPPM 2013-2025) (Kementerian Pelajaran Malaysia 2012).

Manakala dari aspek penggunaan ujian-ujian psikologi, Amla (2012) menegaskan Kementerian Pelajaran telah melihat kepentingan ujian psikologi dalam program bimbingan sejak 26 tahun yang lalu. Namun usaha-usaha ke arah itu hingga kini belum memperlihatkan sebarang kenyataan. Penggunaan ujian-ujian jenis ini masih agak terbatas.

Bimbingan kerjaya dengan ujian psikologi juga diakui kepentingannya oleh Super (1971) yang berpendapat pelajar remaja merupakan umur peringkat penerokaan dan mereka perlu diberikan banyak pengetahuan, kemahiran dan pengalaman kerjaya melalui aktiviti penerokaan kerjaya. Walaupun kepentingan bimbingan kerjaya ini telah diperakui sejak sekian lama kepentingannya namun menurut Abdul Hanid (2011), di sekolah menengah tidak seimbang usaha meningkatkan kecemerlangan akademik dengan usaha peningkatan kecemerlangan masa depan kerjaya pelajar.

Gati dan Saka (2001), menegaskan pemikiran kerjaya disfungsi adalah masalah utama bagi pelajar. Ini dipersetujui oleh Feller (2003) dengan menyatakan pelajar sekolah menengah belum memperoleh kemahiran membuat keputusan kerjaya dan didapati masih membuat kesilapan dan membuat keputusan kerjaya yang tidak realistik.

Peterson et al. (2001) menyatakan pelajar yang telah mengalami gangguan kognitif tentang diri dan pilihan kerjaya mempunyai kesukaran membuat keputusan pendidikan dan kerjaya. Kenyataan ini disokong oleh Kroger (2007), yang menyatakan pencarian remaja ke arah vokasional adalah suatu tugas yang berat.

Pemikiran kerjaya disfungsi masih merupakan masalah kepada pelajar terutamanya dalam kalangan pelajar sekolah menengah sehingga ke hari ini. Menurut Sahol (1999), antara masalah kerjaya yang sering dihadapi pelajar ialah pelajar tidak mempunyai perancangan kerjaya yang jelas, pelajar tidak bersedia mengikuti kursus, pelajar memohon bertukar program dan institusi serta pelajar berhenti belajar sebelum tamat tempoh pengajian. Manakala Suradi (1998), dan Delilah (2000), menyatakan murid tidak bersedia membuat perancangan kerjaya secara sistematik kerana mereka tidak mempunyai maklumat yang diperlukan. Di arena kerjaya pula Dahir (2012) menegaskan statistik menunjukkan seseorang individu akan menukar pekerjaan puratanya 8 kali sebelum persaraan.

Pengkaji-pengkaji lepas ada mengutarakan pelbagai kelemahan dalam perkhidmatan pendidikan kerjaya di Malaysia. Antaranya ialah seperti kajian oleh Suradi (1993), Zul Senin (1999), Susan dan Sexton (1998), Sampson et al. (2000) menyatakan bahawa perkhidmatan bimbingan kerjaya di sekolah banyak kelemahannya. Noraini (2011) menyatakan semua pengamal perkhidmatan kerjaya dalam kajiannya mengakui bahawa perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah adalah penting. Bagaimanapun perkhidmatan kerjaya di sekolah menengah tidak diberi penekanan yang sepatutnya, sama ada oleh pentadbir mahupun guru kaunseling sendiri. Manakala Abdul Hanid (2011), menegaskan amat kurang latihan program kerjaya dalam pendidikan kerjaya di sekolah dan Dahir et al. (2012) mengutarakan pembangunan kerjaya adalah komponen program sekolah yang sering mendapat kurang perhatian.

Justeru dengan pelbagai permasalahan yang diutarakan tadi, modul PPK-CIP dibina bagi mengatasi kelompongan perkhidmatan bimbingan dan kaunselingannya dan membantu aspek k pemikiran kerjaya tidak berfungsi di kalangan pelajar khususnya.

Asas Teoritik Pembinaan Modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (Modul PPK-CIP)

Modul PPK dibina berdasarkan Teori *Cognitive Information Processing* (CIP). Pendekatan CIP direka untuk membantu individu dalam membuat pilihan kerjaya iaitu semasa sekarang dan masa akan datang. (Sampson et al, 2004; Buzzetta & Rowe, 2012). Pendekatan teori CIP menyatakan bahawa penyelesaian masalah kerjaya dan membuat keputusan adalah kemahiran yang boleh dipelajari dan diamalkan (Sampson et al., 2004). Apabila individu telah meningkatkan kemahiran penyelesaian masalah dan membuat keputusan mereka, maka mereka boleh memohon kemahiran yang sama untuk pilihan yang mereka buat pada masa hadapan. Menurut pendekatan CIP itu, aspek-aspek utama penyelesaian masalah kerjaya dan membuat keputusan adalah pengetahuan diri, pengetahuan pekerjaan, kemahiran membuat keputusan, dan meta kognitif (Sampson et al., 2004).

Modul PPK-CIP dibina berdasarkan Teori *Cognitive Information Processing* (CIP) yang diasaskan oleh James P. Sampson et al. (1996). Menurut Sampson et al. (1996), pemikiran kerjaya disfungsi muncul dalam salah faham negatif seseorang, andaian-andaian yang merugikan diri sendiri, merugikan tingkah laku diri sendiri, unsur-unsur mitos atau dongeng sendiri, peraturan diri sendiri, kenyataan-kenyataan yang merugikan diri sendiri, jangkaan atau ramalan diri sendiri yang tidak rasional, pemikiran atau kognitif sendiri yang tidak berfungsi, atau kepercayaan yang tidak berfungsi.

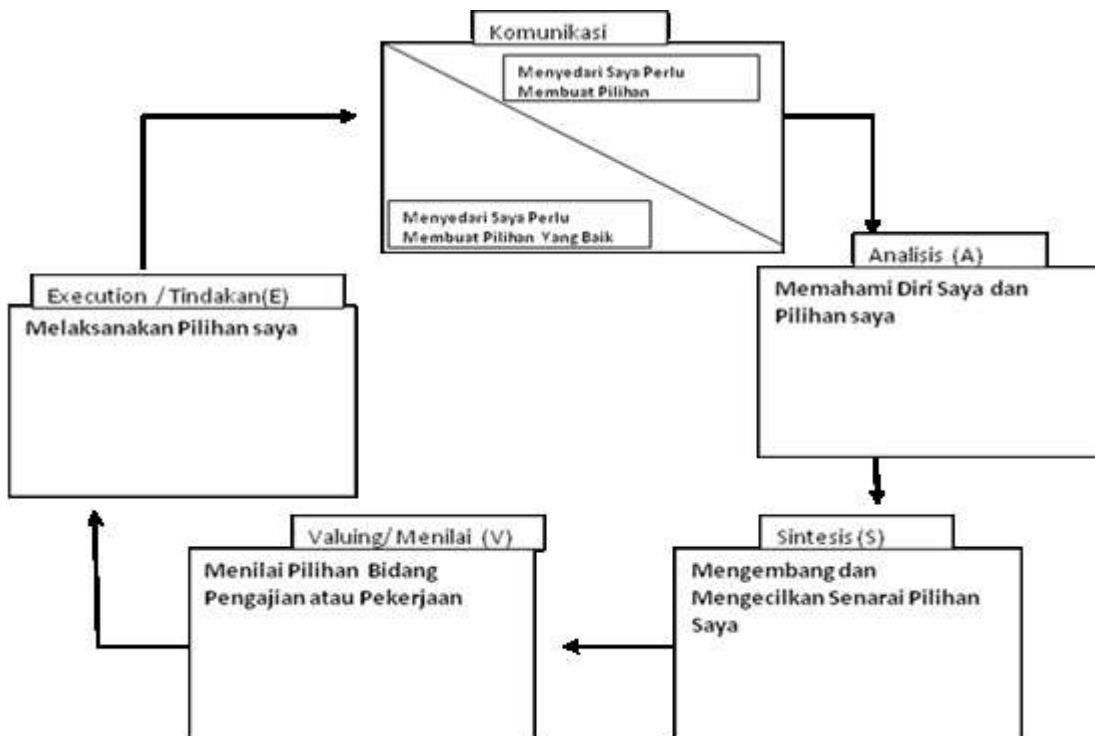
Sampson et al. (2004) menyarankan bahawa dengan mengurangkan pemikiran kerjaya yang disfungsi, klien akan dapat memproses maklumat secara lebih berkesan yang diperlukan untuk menyelesaikan masalah kerjaya dan dapat membuat keputusan. Individu menjadi lebih cekap untuk mencabar pemikiran kerjaya tidak berfungsi mereka. Mereka juga besar kemungkinan akan berfikir dengan lebih kreatif, dan memikirkan tentang realiti atau keadaan sebenar kerjaya pilihan mereka.

Menurut Sampson et al. (2004), CIP dibina dari dua konstruk utama iaitu *Pyramid of Information Processing Domains* atau Piramid Pemprosesan Maklumat dan Kitaran CASVE (*Communication: Komunikasi, Analysis: Analisis, Synthesis: Sintesis, Valuing: Menilai, Evaluation: Tindakan*). Piramid Pemprosesan Maklumat melibatkan kandungan penyelesaian masalah kerjaya dan membuat keputusan manakala kitaran CASVE adalah proses semasa penyelesaian masalah dan membuat keputusan kerjaya. CASVE dibentuk untuk meningkatkan kemahiran membuat

keputusan dan meningkatkan kesedaran penyelesaian masalah kerjaya dan proses membuat keputusan. CASVE merangkumi lima peringkat iaitu komunikasi, analisis, sintesis, menilai dan tindakan.

Rajah 1. Piramid pemrosesan maklumat berdasarkan Teori *Cognitive Information Processing* (Sumber: Sampson et al., 1996)

Rajah 2. Kitaran CASVE berdasarkan Teori *Cognitive Information Processing* (Sumber: Sampson et al., 1996)

Objektif Kajian

1. Mengkaji nilai keesahan sesi dan aktiviti modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya CIP (Modul PPK-CIP)
2. Mengkaji nilai keesahan kandungan Modul PPK-CIP

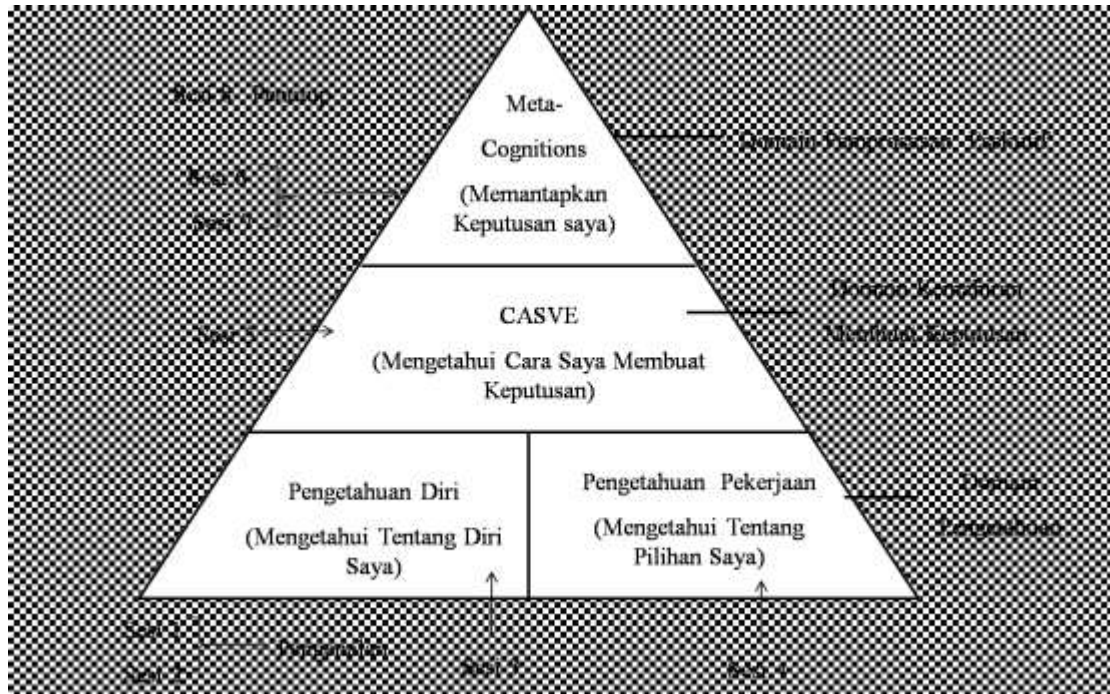
METODOLOGI KAJIAN

Rekabentuk kajian ini menggunakan kombinasi reka bentuk kajian kualitatif dan kuantitatif secara tinjauan. Pengkaji menganalisis kesahan daripada pakar secara kuantitatif melalui skor kumulatif dan juga analisis daripada catatan pakar. Dalam merancang pembinaan modul bimbingan yang sempurna berdasarkan teori CIP pengkaji telah menjalankan kajian kepustakaan. Pengkaji telah merujuk bahan bacaan yang primer daripada tulisan James, P.Sampson, Peterson dan Reardon.

Pengkaji melakukan kesahan muka dan kesahan kandungan modul. Kesahan muka dilakukan dengan cara modul yang ditulis oleh pengkaji telah diberikan kepada tiga orang pakar bahasa dan tiga orang kaunselor untuk disemak dari segi kesesuaian bahasa dan pemahaman responden ketika menggunakan modul dan menjawab soal – selidik tersebut. Manakala kesahan kandungan diberikan kepada lapan orang pakar yang dipilih secara persampelan bertujuan. Panel pakar dari ahli akademik terdiri daripada pensyarah dan lulusan doktor falsafah dari UPM, UMT, UPSI, IPGM manakala dari kalangan pengamal kaunseling terdiri daripada pegawai pelajaran (unit kerjaya), Yang diPertua Majlis Guru Bimbingan Kaunseling Malaysia, Yang diPertua Majlis Guru Bimbingan Kaunseling Hulu Selangor dan guru kaunseling cemerlang. Kesemua panel pakar telah berdaftar dengan Lembaga Kaunseling Malaysia.

DAPATAN KAJIAN

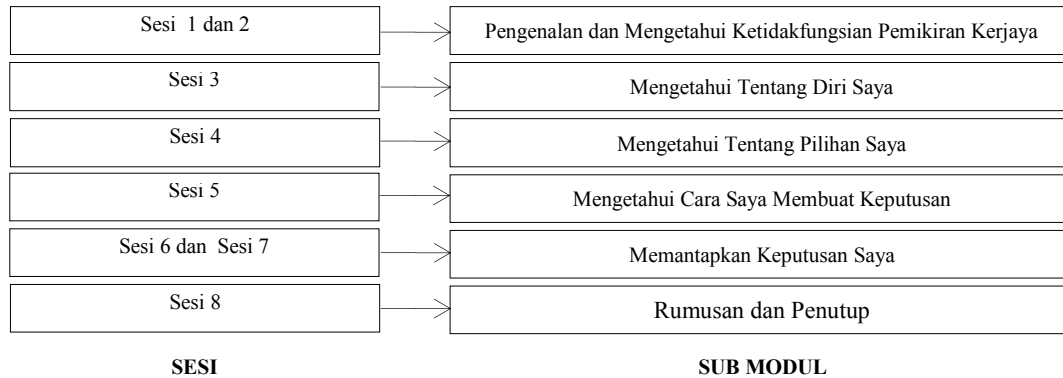
Dapatan Kajian Fasa Pertama: Pembinaan Modul

Rajah 3. Kerangka teori pembinaan modul PPK-CIP berasaskan Teori *Cognitive Information Processing*

Rajah 3 menunjukkan asas pembinaan Modul PPK-CIP. Bagi aplikasi Modul PPK-CIP terdapat lapan sesi kelompok rawatan pengurangan ketidakfungsian pemikiran kerjaya yang dikemukakan. Sesi 1, 2 dan 3 di ambil dari domain pengetahuan iaitu pengetahuan diri. Sesi 4 diambil dari domain pengetahuan pekerjaan. Sesi 5 diambil dari domain

kemahiran membuat keputusan. Manakala Sesi 6,7 dan 8 diambil dari domain pemprosesan eksekutif. Rajah 4 pula menunjukkan semua aktiviti, isi kandungan dan teknik yang terdapat di dalam sesi utama.

Rajah 4. Kerangka sesi dan sub modul berasaskan Teori Pembinaan Modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (PPK-CIP)

Bagi Sesi 1 dan Sesi 2 menumpukan aspek Pengenalan dan aktiviti yang dijalankan ialah sesi berkenalan, penerangan dan permainan. Bagi Sesi 3 menumpukan aspek Pengetahuan Diri dan aktiviti yang dijalankan ialah secara *Dyad, Tryad, Main Peranan*. Bagi Sesi 4 diberi tumpuan kepada aspek pengetahuan pekerjaan dan aktiviti yang dijalankan ialah ialah adalah *Role Play, Perbincangan Input*. Bagi Sesi 5 pula diberikan maklumat dan latihan mengenai proses membuat keputusan iaitu kitaran CASVE dan aktiviti yang dijalankan ialah model dan contoh, mencari perkataan tersembunyi, membuat rujukan. Bagi sesi 6 dan 7 pula, aspek yang diberi fokus ialah kepada *metacognition* atau memikirakn semula keputusan yang telah dibuat dan aktiviti yang dijalankan ialah recall, perbincangan dan celik akal. Manakala sesi ke 8 dan terakhir iailah aktiviti Penutup dan aktiviti yang dijalankan ialah recall, perbincangan dan bernyanyi bersama-sama.

Secara umumnya, walaupun pendekatan CIP lebih memfokuskan kepada pemikiran dan tingkah laku, namun pendekatan ini tidak bermakna mengabaikan terus aspek humanistik, kemanusiaan atau perhubungan yang rapat antara ahli kelompok dan fasilitator. Ini kerana Modul PPK mengutamakan unsur-unsur terapeutik dan hubungan rapat antara fasilitator dan ahli sebagai asas utama untuk perubahan pemikiran dan tingkah laku Friedberg & Mc Clure, (2002).

Dapatan Kajian Fasa Kedua: Penilaian Pakar

Kumpulan pakar telah membuat penilaian kepada kesahan kandungan modul, serta kesesuaian sesi dan aktiviti (Jadual 1 dan Jadual 2). Panel pakar juga memberi pandangan tentang penambahbaikan yang boleh dilakukan oleh pengkaji (Jadual 3 dan Jadual 4)

Jadual 1. Nilai kesahan mengikut modul Russel (1974) Modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (Modul PPK-CIP) berdasarkan penilaian panel pakar

Pernyataan	Peratus	Pandangan pakar
Kandungan modul ini menepati populasinya	86.36	Diterima
Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna	88.18	Diterima
Kandungan modul ini bersesuaian dgn masa	80.91	Diterima
Kandungan modul ini boleh meningkatkan pemikiran kerjaya	87.27	Diterima
Kandungan modul ini boleh mengubah pemikiran kerjaya	89.09	Diterima

Jadual 1 menunjukkan bahawa nilai peratusan minimum ialah 80.91 bagi pernyataan bahawa kandungan modul ini bersesuaian dengan masa. Manakala peratusan maksimum ialah 89.09% iaitu pernyataan bahawa kandungan modul

ini boleh mengubah pemikiran kerjaya pelajar. Keseluruhannya kandungan modul menepati dan bersesuaian dengan lima aspek keesahan modul yang dinilai. Perbezaan nilai keesahan yang minimum dan maksimum yang tidak ketara juga menunjukkan dalam menilai Modul PPK tidak wujud perbezaan pandangan pakar yang ketara.

Kesahan kandungan modul

Bagi mendapatkan kesahan kandungan formula khusus digunakan iaitu jumlah skor yang diisi oleh pakar (x) akan dibahagikan dengan jumlah skor keseluruhan (y) dan didarabkan dengan seratus. Sesuatu modul adalah disahkan mempunyai kesahan yang tinggi apabila ia memperoleh markah melebihi 70% keatas Tuckman dan Waheed (1981); Jamaludin (2002); Sidek dan Jamaludin (2005). Ringkasan formulanya adalah;

$$\frac{\text{Jumlah skor pakar (x)}}{\text{Jumlah skor keseluruhan}} \times 100\% = \text{Tahap kesahan kandungan modul}$$

Bagi kajian ini, dua kaedah pengesahan pakar dijalankan, iaitu; a) kesahan dari segi pembahagian konstruk (sesi) dan subkonstruk (aktiviti dalam sesi) dan b) pengesahan kandungan.

Jadual 2. Nilai kesahan sesi dan aktiviti Modul Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (PPK) berdasarkan penilaian panel pakar

Sesi bimbingan/ Sub Modul PPK-CIP	Peratus (Berdasarkan Aktiviti)	Pandangan Pakar
Sesi 1: Perkenalan Kelompok dan Pengenalan Pemikiran Kerjaya	85.91	Diterima
Aktiviti 1 : Rantai Nama	88.18	Diterima
Aktiviti 2 : Kita Sama Tapi Berbeza	83.64	Diterima
Sesi 2: Mari Kenali CIP	84.55	Diterima
Aktiviti 1: Ah! Keretaku Rosak	85.45	Diterima
Aktiviti 2: Wow! Kereta Ferrariku	82.73	Diterima
Aktiviti 3: Oh! Masalah Kerjaya saya	84.53	Diterima
Aktiviti 4: Kunci Masalah Kerjaya	85.45	Diterima
Sesi 3 : Pengenalan CIP dan Kenali Diri	83.64	Diterima
Aktiviti 1: Kenali Piramid dan CASVE	82.73	Diterima
Aktiviti 2: Jari Jemariku	86.36	Diterima
Aktiviti 3: Check List Doktor saya	82.73	Diterima
Aktiviti 4: Kata-kata Ajaib Kerjaya	82.73	Diterima
Sesi 4 : Kenali Pilihan	86.66	Diterima
Aktiviti 1: Inilah Diriku	87.27	Diterima
Aktiviti 2: Jejak Lokasi Harta Karun	87.27	Diterima
Aktiviti 3: Resepi Master Chef Kerjaya	85.45	Diterima
Sesi 5 : Membuat Keputusan	87.73	Diterima
Aktiviti 1: Kitaran CASVE Saya	85.45	Diterima
Aktiviti 2: Mencari Perkataan	90.00	Diterima
Sesi 6 : Matlamat Jangka Pendek dan Matlamat Jangka Panjang	86.36	Diterima
Aktiviti 1: My Target	85.45	Diterima
Aktiviti 2: Kisah Mat Fikir	86.36	Diterima
Aktiviti 3: PTI saya	87.27	Diterima
Sesi 7 : Memikirkan Semula Keputusan	84.55	Diterima
Aktiviti 1: Mari Fikir Cara Berfikir	82.73	Diterima
Aktiviti 2: Ketahu Bicara Kendiri	86.36	Diterima
Sesi 8 : Rumusan dan Penamatan Kelompok	87.27	Diterima
Aktiviti 1: Akhirnya keputusan kerjayaku	87.27	Diterima
Aktiviti 2: Rumusan Terakhir	85.45	Diterima
Aktiviti 3: Penamatan	89.10	Diterima
Nilai Keseluruhan Modul PPK-CIP	85.83	Diterima

Jadual 2 menunjukkan peratusan bagi 23 aktiviti dalam lapan sesi kelompok yang dijalankan. Bagi peratusan minimum ialah 83.64 bagi sesi 3. Manakala bagi peratusan maksimum ialah bagi sesi 5 iaitu 87.73. Oleh itu berdasarkan analisis keseluruhan nilai peratusan adalah 85.83 melebihi 70%. Ini bermakna tahap keesahan Modul PPK adalah boleh dipercayai dan mempunyai ketekalan yang kuat. Dengan kata lain bahawa Modul PPK-CIP ini dipercayai dalam peningkatan ukuran yang sepatutnya diukur iaitu subskala ketidaktungsiaran pemikiran kerjaya. Nilai kesahan panel pakar ialah melebihi .06 iaitu nilai minimum yang ditetapkan untuk diterima.

Jadual 3 mempamerkan komen dan penambahbaikan panel pakar dari aspek kandungan, aktiviti, masa dan kumpulan sasaran. Secara keseluruhannya komen yang diberikan amatlah positif dan banyak membantu pengkaji dalam mengubah suai dan memperbaiki modul PPK-CIP.

Jadual 3. Cadangan penambahbaikan kandungan modul oleh panel pakar penilai modul

Pakar	Kandungan	Aktiviti	Masa	Kumpulan Sasaran
1	Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna kerana dibina dengan teliti. Keseluruhan modul ini memenuhi keperluan teori dan kandungan kumpulan sasaran. Kandungan modul cukup lengkap dan terperinci bagi keperluan pemikiran kerjaya dan situasi vokasional pelajar. Modul ini diyakini dapat meningkatkan atau mengubah pemikiran pelajar ke arah pemikiran berkualiti dan positif.	Aktiviti modul ini boleh meningkatkan pemikiran pelajar tentang kerjaya. Aktiviti modul ini boleh membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah cemerlang kerana dapat memperbaiki pelajar memikirkan tentang kerjaya mereka.	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa kerana masa yang diperuntukkan sesuai.	Kandungan modul ini mencapai tahap kandungan mengikut target sasaran.
2	Kandungan modul ini boleh meningkatkan lebih daripada pemikiran kerjaya kerana CIP, CTI, MVS dan SDS memberi banyak maklumat. Kandungan modul ini boleh membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah cemerlang jika berjaya mengajar teknik 'self talk' positif seperti kaedah oleh Meichenbaum (1977).	Aktiviti modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna jika pengendali atau fasilitator perlu dilatih terlebih dahulu dan ada pengalaman mengendalikan kelompok. Saya cadangkan aktiviti disusun selari dengan 7 langkah kaunseling kerjaya oleh Peterson dan rakan-rakan (2002) kerana jika untuk bimbingan sahaja, maka lebih sesuai diceramahkan dengan peserta yang lebih ramai dan masa lebih pendek. Ahli boleh 'grow' dengan aktiviti-aktiviti yang rapat dengan pengalaman mereka. 7 langkah itu ialah <i>Initial interview</i> (tidak perlu), <i>preliminary assessment</i> (perlu: CTI dan MVS) <i>naturally define problem, analyze cause</i> (perlu), <i>evaluate formulate goals</i> (perlu), <i>develop individual learning plan</i> (perlu), <i>implement plan</i> (perlu), <i>evaluate goal attainment</i> (perlu).	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa tetapi jika bilangan ahli ramai atau ahli aktif memerlukan lebih banyak masa	Kandungan modul ini menepati sasarannya kerana soal selidik CTI dan MVS sesuai untuk dijalankan kepada pelajar sekolah menengah.
3	Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna jika dibaiki dengan cadangan-cadangan yang diberikan. Kandungan modul ini boleh meningkatkan pemikiran kerjaya pelajar dengan menonjolkan dalam literatur perkara ini berdasarkan kajian. Kandungan modul ini boleh membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah cemerlang dan ditunjukkan dalam literatur dan perlu diberi penekanan.	Kekuatan sesuatu modul bergantung pada <i>Theory and Practice</i> nya. Sila berhujah dan menulis dengan hujah-hujah yang logik dari literatur untuk memperkuatkan kepentingan modul ini. Selain itu kena uji di lapangan dahulu untuk melihat kebolegunaan modul. Harus ada satu instrumen untuk mengukur kebolehppercayaan modul.	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan	Kandungan modul ini menepati sasaran populasinya tetapi perlu dijelaskan kriteria populasi dan sampel

4	Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna baik dan sangat setuju. Tahniah. Modul yang dibangunkan ini mampu menjelaskan tentang minat dan kerjaya pilihan mereka yang kabur serta memantapkan minat yang telah dijelaskan. Syabas dan teruskan sehingga modul ini berjaya diterbitkan.	Aktiviti modul ini boleh meningkatkan pemikiran kerjaya pelajar baik dan sangat setuju. Aktiviti modul ini boleh membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah lebih cemerlang sangat baik dan sangat setuju.	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan baik.	Kandungan modul ini menepati sasaran populasinya baik dan setuju
5	Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna sangat sesuai dilaksanakan. Kandungan modul ini boleh meningkatkan pemikiran kerjaya pelajar dan sangat membantu membuka minda pelajar. Kandungan modul ini boleh dan sangat membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah lebih cemerlang. Modul ini telah dirancang dengan baik dan teliti.	Matlamat yang dikehendaki dan turutan aktiviti amat sesuai. Aktiviti-aktiviti yang menyeronokkan, bermotivasi dengan bantuan diagram, peta minda, jadual kerja, carta aliran yang relevan menjadikan modul ini bertenaga, mudah dan sesuai kepada sasaran terutama pelajar awal remaja dan remaja. Aktivitinya merangsang kognitif dan afektif sasaran. Tahniah	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan.	Kandungan modul ini menepati sasaran populasinya sangat sesuai.
6	Kandungan modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna dan bersesuaian. Keseluruhan kandungan modul bertepatan dengan teori yang dipilih.	Aktiviti modul ini boleh meningkatkan pemikiran kerjaya pelajar dan bersesuaian. Aktiviti modul ini boleh dan bersesuaian membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah lebih cemerlang. Perbaiki penulisan objektif bagi aktiviti yang boleh diukur	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan	Kandungan modul ini menepati sasaran populasinya dan sangat bersesuaian.
7	Kandungan modul ini sangat baik dan mudah difahami. Ia juga bersesuaian dengan keperluan yang perlu ada kepada pembimbing dalam usaha membantu pelajar atau klien dalam membuat keputusan kerjaya. Modul seperti ini perlu diperluaskan agar dapat mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah lebih cemerlang. Tahniah! Input baru yang sangat berguna.	Aktiviti modul ini boleh dilaksanakan dengan sempurna dan sangat baik. Aktiviti modul ini boleh meningkatkan pemikiran kerjaya pelajar dan sangat baik. Kandungan modul ini sangat baik untuk membantu mengubah pemikiran kerjaya pelajar ke arah lebih cemerlang.	Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan dan sangat baik	Kandungan modul ini menepati sasaran populasinya dan sangat baik .

Komen panel pakar penilai tentang penambahbaikan bagi setiap sesi dan aktiviti yang dijalankan adalah seperti dalam Lampiran 1. Keseluruhan daripada komen pakar menunjukkan sesi dan aktiviti yang terdapat dalam modul adalah bersesuaian serta menepati objektif pembinaan modul iaitu mengurangkan ketidakefektifan pemikiran kerjaya pelajar.

PERBINCANGAN

Hasil daripada penilaian yang dijalankan terhadap kesahan kandungan modul ini didapati peratusan minimum ialah 80.91 dan Manakala peratusan maksimum ialah 89.09%. Manakala bagi kesahan sesi dan aktiviti pula peratusan minimum ialah 83.64 dan peratusan maksimum ialah bagi sesi 5 iaitu 87.73. Oleh itu berdasarkan analisis keseluruhan nilai peratusan adalah 85.83 melebihi 70%. Dapatan kesahan kandungan oleh pakar bagi kedua-dua pendapat mendapati nilai kesahan modul ini adalah tinggi iaitu melebihi nilai 70% aras minimum yang ditetapkan.

Berdasarkan cadangan yang diutarakan oleh pakar penilai, terdapat beberapa penambahbaikan yang boleh dilakukan bagi mempertingkatkan mutu modul yang dihasilkan. Antaranya ialah mereka menyarankan agar diperjelaskan populasi sebenar kajian. Panel juga mencadangkan agar tambahan masa diberikan kepada beberapa aktiviti yang memerlukan tempoh masa yang lebih panjang supaya ahli kelompok dapat berkongsi pengalaman mereka dengan lebih mendalam. Selain itu, panel menyarankan perlu fokus kepada proses dalam kelompok, penggunaan masa yang digunakan supaya tidak terlalu lama atau terlalu singkat, dan perlu menambahkan aktiviti selain membaca dan menulis.

Implikasi Kajian

Implikasi kajian memfokuskan aspek teoritikal dan praktikal terhadap bidang pendidikan di Malaysia, keilmuan kaunseling, pelaksanaan program kaunseling di sekolah dan model CIPPPK. Bagi implikasi pendidikan di Malaysia, permasalahan pelajar-pelajar yang sering dihubungkan dengan peranan ketidakfungsian pemikiran kerjaya perlu dibantu dengan intervensi pengurangan ketidakfaungsian pemikiran kerjaya. Seterusnya Modul PPK yang menggabungkan pendekatan CIPPPK terbukti mempunyai keesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi bagi kedua-dua jenis kelompok yang dijalankan. Nilai kesahan panel pakar ialah melebihi .06 iaitu nilai minimum yang ditetapkan untuk diterima.

Bagi dapatan kesahan menggunakan korelasi item keseluruhan (berdasarkan kesahan sesi dan aktiviti serta kesahan Modul Russell, 1974) juga adalah signifikan pada aras .05. Oleh itu, dapatan kajian memberikan suntikan untuk pengkaji mengaplikasikan pendekatan PPK-CIP dalam memberi bimbingan bagi mengurangkan pemikiran kerjaya disfungsi pelajar. Teori CIP yang menekankan proses mengenali pemikiran kerjaya disfungsi, proses membuat keputusan dan memikirkan keputusan kerjaya yang telah dibuat mengubah pemikiran kerjaya yang tidak berfungsi kepada lebih berfungsi. Manakala teoritikal pemikiran kerjaya disfungsi yang menggunakan Modul PPK-CIP boleh diaplikasikan dan mengenalpasti domain pengetahuan diri, domain membuat keputusan dan domain esekutif (Bicara Kendiri) yang penting dalam mengubah pemikiran kerjaya disfungsi secara tepat, bersesuaian dan berkesan.

Oleh itu, implikasi kajian ialah menyediakan Modul PPK-CIP secara teoritikal dan praktikal bagi Kementerian Pelajaran Malaysia, bidang keilmuan kaunseling, amalan kaunseling di sekolah. Diharapkan kejayaan pengurangan pemikiran kerjaya disfungsi akan memberi hubungan yang signifikan kepada pelbagai pembolehubah-pembolehubah yang lain dalam tret-tret psikologi pelajar untuk membentuk pelajar berkualiti seperti yang diinginkan oleh negara.

Cadangan Kajian

Berdasarkan dapatan kajian yang diperoleh, beberapa aspek dicadangkan, iaitu;

1. Berdasarkan kesahan yang baik dan tinggi bagi Modul PPK-CIP maka wajar dilaksanakan kajian rintis bagi melihat kebolehpercayaan Modul PPK-CIP di kalangan pelajar.
2. Pendekatan intervensi yang menggabungkan pendekatan CIP - Modul PPK boleh dijalankan kajian eksperimen bagi melihat kesan Modul PPK-CIP dalam aspek mengurangkan pemikiran kerjaya disfungsi pelajar.

RUMUSAN

Keseluruhannya, kajian ini berjaya membina Modul PPK-CIP yang berasaskan teori *Cognitive Information Processing* dan kajian-kajian lepas. Juga melalui dapatan kesahan kandungan oleh panel pakar mengikut Russell (1974) telah membuktikan nilai yang sangat tinggi iaitu kesemua pernyataan yang diberi oleh panel pakar melebihi 80.0 peratus. Kesamarataan komen dan pandangan panel pakar tentang Modul PPK-CIP juga terbukti apabila dapatan dari aspek sesi dan aktiviti modul juga memperoleh nilai keseluruhannya sebanyak 85.83 peratus. Justeru boleh dirumuskan bahawa modul PPK-CIP ini boleh dimajukan dan diaplikasikan di dalam kajian eksperimen selanjutnya. Dengan ini, adalah bersesuaian kajian lanjutan dijalankan untuk menguji keberkesanan Modul PPK-CIP dalam konteks pelajar Malaysia.

RUJUKAN

- Abdul Hanid Halit (2007). Keberkesanan Intervensi Progrm Kerjaya ke atas perkembangan kerjaya pelajar sekolah menengah di daerah Dungun, Terengganu. Tesis Ph.D. Fakulti Pengajian Pendidikan, Serdang : Universiti Putra Malaysia.
- Bertoch S.C., Lenz, J.G., Reardon R.C., & Peterson G.W. (2014). Goal instability in relation to career thoughts, decision state, and performance in a career course. *Journal of Career Development*. Doi: 10.1177/0894845313482521

- Buzzeta, M., & Rowe, S. (2012, November 1). Today's veterans: using cognitive information processing (CIP) approach to build their career dreams. *Career Convergence Magazine*. Retrieved from http://www.ncda.org/aww/NCDA/pt/sd/news_article/66290/_self/layout_details/false
- Bullock-Yowell, E., Andrews, L., McConnell, A., & Campbell, M. (2012). Unemployed adults' career thoughts, career self-efficacy, and interest: Any similarity to college students. *Journal of Employment Counseling*.
- Bullock-Yowell, E., Chason, Ashley K, Sampson, James P, Lenz, Janet G, Reardon, Robert C (2013). Relationships among career thoughts, career interests, and career decision state. *The Canadian Journal of Career Development, 12*.
- Bullock-Yowell, E., Leavell, Kari A, McConnell, Amy E, Rushing, Amanda D, Andrews, Lindsay M, Campbell, Michael Osborne, Lauren K. (2014). Career decision-making intervention with unemployed adults: when good intentions are not effective. *Journal of Employment Counseling*. 10.1002/j.2161-1920.2014.00038.x Retrieved from <http://doi.wiley.com/10.1002/j.2161-1920.2014.00038.x>
- Creswell, J.W. (1994). *Research design: qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Delilah A. Hamid. Keselarasan diantara minat kerjaya dan pilihan pelajar di Kolej Methodist Kuala Lumpur. Tesis master yang tidak diterbitkan: Universiti Putra Malaysia.
- Gati, I., Osipow, S., & Givon, M. (1995). Gender differences in career decision making: The content and structure of preferences. *Journal of Counseling Psychology, 42*, 204-216. doi:10.1037/0022-0167.42.2.204
- Gati, I., & Noa S. (2001). Internet-based versus paper-and-pencil assessments: Measuring career decision-making difficulties. *Journal of Career Assessment, 9*, 397-416. doi:10.1177/106907270100900406
- James P. Sampson et al (2004). *Career counseling and services. a cognitive information processing approach*. Canada : Thomson Brooks / Cole.
- James P. Sampson et al (1996) *Improving your career thoughts. a work book for the career thoughts inventory: PAR*
- Jasmi Abu Talib (2010). Keupayaan modul Xplorasi kerjaya-Komuniti (Xkom) meningkatkan Efikasi Kendiri, Kematangan kerjaya dan Kebolehan Merancang Kerjaya Pelajar kolej Komuniti. Seminar Penyelidikan Siswazah UKM. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Kerlinger, F.N. (1979). *Foundations of behavioral research*. (2nd ed.). New York: Holt Rinehart & Winston.
- Kilk, K. L. (1998). The relationship between dysfunctional career thoughts and choosing an academic major. *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences, 58*(8), 3038A.
- Kleiman, T., Gati, I., Peterson, G., Sampson, J., Reardon, R., & Lenz, J. (2004). Dysfunctional thinking and difficulties in career decision making. *Journal of Career Assessment, 12*, 312-331. doi: 10.1177/1069072704266673
- Mohd Ali Bin Jaamat (2010) Mengaplikasi teori Erikson, Piaget dan Super dalam pembinaan modul kesedaran kerjaya untuk pelajar sekolah menengah rendah di Malaysia: Serdang: Universiti Putra Malaysia.
- Mohd Majid Konting. (1998). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. (Edisi ke-4). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Noraini Ismail. (2009). *Pembinaan piawaian perkhidmatan kerjaya untuk sekolah menengah di Malaysia*: Serdang : Universiti Putra Malaysia
- Noraini Ismail. (2011). Piawaian perkhidmatan kerjaya sekolah menengah berasaskan cadangan pengamal. *Jurnal Bitara, 4*, 63-89.
- Opisow, S.H. (1999). Assessing career indecision. *Journal of Vocational Behavior, 55*, 147-154. Doi: 10.1006/jvbe.1999.1704
- Peterson, G. W., Sampson, J. P., Jr., Reardon, R. C. (1996). *Career development and services cognitive approach*. California: Brooks/ Cole Publishing Company.
- Reardon, R. C., Lenz, J. G., Sampson, J. P., Jr., & Peterson, G. W. (2009). *Career development and planning: A comprehensive approach* (3rd ed.). Mason, OH: Cengage Learning.
- Reardon, R. C., Lenz, J. G., Sampson, J. P., & Peterson, G. W. (2011). Big questions facing vocational psychology: A cognitive information processing perspective. *Journal of Career Assessment, 19*, 240-250. doi:10.1177/1069072710395531
- Russell, J.D.(1974). *Moduat instruction: a guide to design, seection, utilization anda evaluation of modular materials*. New York: Burges Publishing Company.
- Sahol Hamid Abu Bakar (1999). Peluang kemasukan UiTM bagi Lulusan SPM. Kertas Kerja Seminar Pendidikan Kerjaya Untuk Kaunselor Sekolah-sekolah Menengah Terengganu di Yayasan Terengganu, Kuala Terengganu, Terengganu.
- Sampson, J. P., Jr., Peterson, G. W., Lenz, J. G., Reardon, R. C., & Saunders, D. E. (1996). *The use and development of the career thoughts inventory*. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources, Inc.

- Sampson, J. P., Jr., Peterson, G. W., Reardon, R. C., & Lenz, J. G. (2000). Using readiness assessment to improve career services: A cognitive information processing approach. *The Career Development Quarterly*, 49, 146-174.
- Sampson, J. P., Jr., Reardon, R. C., Peterson, G. W., & Lenz, J. G. (2004). *Career counseling and services: A cognitive information processing approach*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole
- Sidek Mohd Noah & Jamaluddin Ahmad. (2005). *Pembinaan modul: Bagaimana membina modul latihan dan modul akademik*. Serdang: Universiti Putera Malaysia.
- Solomon P.R. (1982). Difficult cases in career counselling: II. The indecisive client. *The Personnel and Guidance Journal*, 60, 496-500. Doi:10.1002/j.2164-4918.tb00703.x
- Suradi Salim (1996). *Bimbingan dan kaunseling*. Kuala Lumpur: Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.
- Suradi Salim (1998). Matlamat dan kesedaran kerjaya pelajar sekolah menengah di Lembah Kelang. *Journal of Malaysian Counseling Association*, 7, 15-28.
- Super, D.E. (1975). *The psychology of career*. (2nd. ed.). New York.
- Zul Senin (1999). Persepsi pelajar-pelajar terhadap pengurusan aktiviti bimbingan kerjaya di sebuah sekolah. Latihan ilmiah yang tidak diterbitkan: Universiti Putra Malaysia.

Lampiran 1. Penambahbaikan kesesuaian sesi dan aktiviti modul PPK-CIP oleh panel pakar penilai

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
1	1	Aktiviti 1.1 :Elemen ICT perlu dimasukkan dalam ruangan teknik selain penerangan dan perbincangan. Aktiviti 1.2 : Bahagian kandungan perlu dimasukkan sebelum perkenalan.	Keseluruhannya, Modul Kelompok Penyesuaian Pemikiran Kerjaya (Modul PPK-CIP) berdasarkan CIP amat saintifik dan sistematik. Kandungan sesi yang terancang secara berperingkat-peringkat dan tersusun. Sarat dengan pelbagai aktiviti dan maklumat/ arahan dan penerangan yang jelas. Modul ini sedia satu kerangka yang berjaya dan dapat diperkenalkan kepada pelajar dalam memilih kerjaya bermula daripada peringkat mengenali diri.
	2	Aktiviti 2.1 : Aktiviti Ketidakefektifan pemikiran kerjaya itu sesuai mengurangkan ketidakefektifan pemikiran kerjaya. Aktiviti 2.2 : Kandungan aktiviti mengurangkan ketidakefektifan pemikiran kerjaya jelas. Aktiviti 2.3: Mengetahui punca masalah kerjaya jelas dan sesuai. Beri contoh atau lembaran kerja (klu) masalah kerjaya. Aktiviti 2.4 Kunci masalah kerjaya berdasarkan teori CIP jelas. Struktur andaian teori CIP tersebut dan latihan yang diberikan adalah sesuai.	
	3	Aktiviti 3.1: Kandungan Piramid Pemprosesan Maklumat/ Kitaran CASVE berstruktur dan jelas memenuhi keperluan kajian. Terperinci dan amat sesuai. Aktiviti 3.2 Aktiviti ini mengandungi 2 borang CTI dan MVS. Telah dirancang dan latihan yang teliti. Penjelasan yang jelas. Aktiviti 3.3 : Sila senaraikan markah atau skor untuk senarai semak. Aktiviti ini perlu diberi arahan dengan lebih jelas. Aktiviti 3.4 Maklumat / arahan agak panjang dan latihan cuma satu muka surat. Strukturkan latihan dan nota ini.	
	4	Aktiviti 4.1 Latihan ini dapat mencungkil minat klien tentang kerjaya. Pengkaji menggunakan SDS untuk ukur minat kerjaya sebagai satu alat. Aktiviti 4.2 : Latihan lokasi pengajian dan sumber pembiayaan pendidikan pelbagai dan sesuai.	
	5	Aktiviti 5.1: Aktiviti kitaran CASVE mengenali diri saya adalah sesuai. Aktiviti 5.2 : Latihan yang pelbagai sesuai dijalankan seperti aktiviti silang kata.	
	6	Aktiviti 6.1 : Ke arah memilih kerjaya berdasarkan target pelajar. Aktiviti 6.2 : Membina matlamat jangka panjang keputusan peperiksaan sesuai. Aktiviti Mat Fikir adalah suatu aktiviti yang menarik. Aktiviti 6.3: Pelan Tindakan adalah perancangan masa depan kerjaya.	
	7	Aktiviti 7.1 : Memikirkan semula sebagai satu <i>check list</i> masa depan. Aktiviti 7.2 : Penerangan yang jelas untuk responden melaksanakan aktiviti.	
	8	Aktiviti 8.1 : Keputusan kerjaya merumuskan segala sesi 1 hingga sesi 8. Respond membuat keputusan memilih kerjaya. Aktiviti 8.2: Keseluruhan proses CIP sangat signifikan dan dapat menanam pemilihan kerjaya pelajar (kerja). Aktiviti 8.3 Penamatan kelompok merumuskan segala aktiviti / sesi berdasarkan CIP.	

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
2	1	Aktiviti1.1 : Baik, lebih-lebih lagi jika ahli belum kenal antara satu sama lain. Jika sudah kenal, mungkin kenal diri sahaja. Aktiviti 1.2 : Tidak cukup mendalam kenal ahli. Sampson et. al (1996) menyatakan kaum minoriti mungkin ada masalah menceritakan tentang pemikiran mereka.... <i>intrusive</i> . Aktiviti kenali diri lebih mendalam diperlukan.	Fasilitator perlu diberi latihan berkaitan CIP, CTI, MVS dan SDS, cara ubah ' <i>self talk</i> ' negatif mengikut Meichenbaum. Susun semula aktiviti : jika boleh seperti langkah kaunseling CIP. Kurangkan aktiviti membaca dan menulis : untuk elak bosan. Mungkin lukisan (bagi yang suka melukis), <i>role playing</i> dan lain-lain bentuk <i>qualification assessment</i> . CIP bukan sekadar tentang pemikiran disfungsi. Ia ada CASVE, metacognition dan CTI. Kesimpulannya capai matlamat <i>dysfunctional thinking</i> tetapi perlu bincang info-info lain.
	2	Aktiviti 2.1: Elak aktiviti dijalankan sambil lalu sahaja. Pastikan setiap ahli kenal pasti ketidakefektifan pemikiran kerjaya mereka dan fasilitator membuat kesimpulan dan guna kemahiran ikut 'ala' kaunseling kelompok. Biar ahli-ahli yang aktif bantu ahli lain. Pastikan apakah istilah yang sesuai...istilah ketidakefektifan pemikiran kerjaya atau pemikiran disfungsi? Aktiviti 2.2 : Langkah-langkah untuk buang ' <i>self talk</i> ' kurang jelas. <i>Apply</i> cara Mechenbaum – nyatakan cara yang lebih mendalam. Aktiviti 2.3 : Peringkat C (<i>Communication</i>). Perlu tangani mengikut peringkat umur : mungkin perlu beri banyak bimbingan. Aktiviti 2.4 : sebahagian daripada <i>Metacognitions</i>	
	3	Aktiviti 3.1 Mengenali diri (asas) pencapaian nilai, aptitud, minat, personaliti. Pengetahuan pekerjaan boleh rujuk O* NET. Bagaimana anda memastikan setiap ahli dibantu untuk menggunakan CASVE bagi masalah masing-masing? Aktiviti 3.2 : Laporan CTI dan MVS memerlukan masa lebih banyak dan diasingkan supaya tidak membebaskan ahli. Bagaimana anda pastikan ketua bantu setiap ahli secara menyeluruh : bukan secara umum tetapi bantu untuk setiap orang. (Kurang jelas panduan ketua). <i>Whats next</i> : selepas dapat keputusan, apakah intervensi yang akan dijalankan? Aktiviti 3.3 : Latihan yang bagus tetapi perlu banyak masa untuk membaca dari menulis. Cari jalan untuk memudahkan. Masih metacognitions. Cukupkah masa untuk bantu setiap ahli dan intervensi apa yang akan dijalankan seterusnya? Aktiviti 3.4: Aktiviti perlu banyak membaca dan menulis. Boleh permudahkan. Info hampir lengkap.	

4	Aktiviti 4.1 : Perlu analisis secara individu. Kombinasi 3 kod. Contoh : SIA, SAI, ASI,AIS, IAS, ISA. Guna O*NET. Dicadangkan bagi motivasi sebelum intervensi. Contoh: Jika ramai dapat skor tinggi S, adakah ketua akan menggalakkan kerja/belajar dalam bidang S. Kombinasi diatas dapat membantu melihat pengajian lain. Aktiviti 4.2 : Jika tanpa maklumat tambahan, motivasi, maka maklumat dalam aktiviti ini mungkin kurang berkesan. Ahli akan terus menambah info untuk bidang yang mungkin baik untuk mereka tetapi tidak ada paksaan.
5	Aktiviti 5.1: Info hampir lengkap. Aktiviti perlu banyak membaca dan menulis Aktiviti 5.2 : Aktiviti ini elok dikeluarkan. Guna masa yang ada untuk tangani/ intervensi aktiviti di atas.
6	Aktiviti 6.1 : Sesuaikan ikut tingkatan. Guna SMARTER. Aktiviti 6.2 : Aktiviti perlu banyak membaca dan menulis tetapi bukan tentang diri masing-masing. Dicadangkan guna masa ini untuk bincang halangan aktiviti diatas. Aktiviti 6.3 : Lebih sesuai dipanggil Pelan Pembelajaran (<i>bukan action plan</i>). Bagaimana anda pantau dan menyelia semua ahli? Mungkin buat kontrak.
7	Aktiviti 7.1 dan 7.2: Balik semula ke <i>metacognition</i> . Mungkin tumpuan kepada intervensi (ikut keputusan CTI) : jenis masalah dan cara atasi. Apakah aktiviti untuk ahli yang kesediaannya tinggi, ahli yang kesediaan yang rendah dan yang tidak berkesan sebagai <i>decison maker</i> ?
8	Aktiviti 8.1, 8.2 dan 8.3: Aktiviti ini sesuai dan masa digunakan untuk pastikan ahli faham konsep CIP, tujuan CTI, MVS dan SDS. Buat intervensi jika masih kurang faham. Elok fasilitator biarkan ahli beri maklumbalas dan buat rumusan.

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
3	1	Aktiviti 1.1 Yang penting adalah proses untuk membincangkan perkara tersebut dengan pelajar	Kesimpulannya, apa bezanya modul ini berbanding dengan modul-modul yang lain? Justifikasi harus kukuh untuk membolehkan kajian ini nampak lebih bermakna. Proses sangat penting untuk membolehkan peserta kajian faham.
	2	Aktiviti 2.4: Yang penting adalah proses untuk membincangkan perkara tersebut dengan pelajar.	
	3	Aktiviti 3.1 hingga Aktiviti 4.2 :Nota/ Bahan edaran untuk CASVE dipermudahkan kepada pelajar	
	4	Nota/ Bahan edaran untuk CASVE dipermudahkan kepada pelajar	
	5	-	
	6	Proses dan refleksi amat penting	
	7	Proses dan refleksi amat penting	
	8	8.3: Proses dan refleksi amat penting. internal diri mereka	

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
4	1	Aktiviti 1.1 dan Aktiviti 1.2: Baik dan sangat setuju dengan aktiviti.	Kesimpulannya, keseluruhan aktiviti yang dirancang dalam kumpulan amat baik dan mampu untuk menjelaskan minat dan pemilihan kerjaya murid yang masih kabur. Walaubagaimanapun pembahagian masa dalam setiap aktiviti perlu diberi perhatian kerana dengan masa yang mencukupi dapat mencungkil permasalahan masalah minat dan pemilihan kerjaya yang tepat.
	2	Aktiviti 2.1 : Aktiviti baik dan bagus untuk penerokaan tapi masa yang diperuntukkan perlu dilihat semula. Aktiviti 2.2 : Pembahagian masa perlu diberi perhatian dan tambah masa untuk aktiviti ini. Aktiviti 2.3 dan 2.4 : Baik dan cukup memuaskan.	
	3	Aktiviti 3.1 : Kunci permasalahan kerjaya murid pada sesi ini perlu diberi penekanan dan penjelasan yang terbaik. Aktiviti 3.2: Masa perlu diberi perhatian untuk sesi ini. Kerana jika tidak diberi perhatian masalah sebenar pelajar tidak dapat dicungkil. Aktiviti 3.3: Perlu diberi perhatian aktiviti ujian SDS yang dilakukan di rumah. Ianya berkaitan dengan kesahan dan kebolehpercayaan. Aktiviti 3.4: Aktiviti yang dilakukan mestilah ada kesinambungan dengan aktiviti terdahulu.	
	4	Aktiviti 4.1 : Aktiviti yang dilakukan mestilah ada kesinambungan dengan aktiviti terdahulu. Aktiviti 4.2: Baik dan sangat setuju Aktiviti 4.3: Baik dan sangat setuju	
	5	Aktiviti 5.1: Sangat baik dan sangat setuju DAN Aktiviti 5.2: Baik dan sangat setuju	
	6	Aktiviti 6.1: Masa perlu ditambah kerana sesi ini perlu perbincangan yang lebih mendalam. Aktiviti 6.2 dan Aktiviti 6.3: Sangat baik dan sangat setuju.	
	7	Aktiviti 7.1 dan Aktiviti 7.2: Sangat baik kerana ini adalah aktiviti penegasan	
	8	Aktiviti 8.1 hingga Aktiviti 8.3 : Sangat baik kerana memantapkan keputusan yang telah dibuat.	

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
5	1	Aktiviti 1.1 : Sesuai dan mudah Aktiviti 1.2: Sesuai.	Kesimpulannya, aktiviti dalam modul ini sangat sesuai digunakan untuk mencapai matlamat berasaskan teori CIP. Penyelidik menggunakan inventori-inventori yang relevan dan ini dirasakan sangat berjaya membuka minda klien/ pelajar terhadap kepentingan pengetahuan diri, minat dan kerjaya yang selari dengan diri. Diagram-diagram yang digunakan termasuk jadual-jadual latihan, pemetaan-pemetaan sangat jelas boleh membantu klien membuka minda dan merancang kerjaya masa hadapan dengan lebih yakin dan berkualiti.
	2	Aktiviti 2.1 : Sesuai, menyeronokkan dan bertmotivasi. Aktiviti 2.2 :Sesuai, menyeronokkan dan bertmotivasi Aktiviti 2.3 dan 2.4 : Sesuai, menyeronokkan dan bertmotivasi	
	3	Aktiviti 3.1 : Aktiviti sesuai, mudah dan jelas. Aktiviti 3.2: Aktiviti sesuai, mudah dan jelas. Aktiviti 3.3: Aktiviti sesuai, mudah dan jelas Aktiviti 3.4: Aktiviti sesuai, mudah dan jelas	
	4	Aktiviti 4.1 : Sesuai mengenali personaliti dan persepsi diri, pengetahuan tentang bidang kerjaya dan institusi dan latihan kerjaya. Aktiviti 4.2: Aktiviti sesuai, menyeronokkan dan diagram yang mudah difahami. Aktiviti 4.3: Sesuai, bertmotivasi, diagram yang membantu emosi dan kognitif sasaran.	
	5	Aktiviti 5.1: Sesuai Aktiviti 5.2 : Sesuai	
	6	Aktiviti 6.1 : Sangat sesuai Aktiviti 6.2 dan Aktiviti 6.3: Membantu dan menyeronokkan.	
	7	Aktiviti 7.1 dan Aktiviti 7.2: Sesuai dan jelas	
	8	Aktiviti 8.1 hingga Aktiviti 8.3 : Sesuai dan relevan	

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
6	1	Aktiviti 1.1 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur. Aktiviti 1.2: Dicadangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur.	Kesimpulannya, pembinaan objektif perlu jelas dan boleh diukur. Keseluruhan modul adalah baik. Modul ini dapat membantu klien memilih hala tuju kerjaya mereka.
	2	Aktiviti 2.1 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur. Aktiviti 2.2 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur. Aktiviti 2.3 dan 2.4 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur.	
	3	Aktiviti 3.1 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur. Aktiviti 3.2: Menyatakan skor mengikut tahap dengan jelas Aktiviti 3.3: Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur Aktiviti 3.4: Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur	
	4	Aktiviti 4.1 :. Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur Aktiviti 4.2: Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur Aktiviti 4.3: Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur	
	5	Aktiviti 5.1: Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur Aktiviti 5.2 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur	
	6	Aktiviti 6.1 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur Aktiviti 6.2 dan Aktiviti 6.3: Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur	
	7	Aktiviti 7.1 Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur Aktiviti 7.2: Dicapangkan fokus pada elemen positif. Elemen mengenal kekuatan dan kelemahan diri telah dibincangkan di awal sesi.	
	8	Aktiviti 8.1 hingga Aktiviti 8.3 : Dicapangkan penulisan objektif ditulis mengikut aspek yang boleh diukur	

Pakar	Sesi	Komen	Komen pakar keseluruhan
7	1	Aktiviti 1.1 : Sangat terperinci dan mudah difahami. Aktiviti 1.2: Menarik dan mengukuhkan ahli berfungsi	Kesimpulannya, secara keseluruhan modul ini sangat menarik dan bersesuaian serta menepati kehendak pelajar, Pelajar juga diberi bimbingan yang jelas tentang ketidakfungsian pemikiran kerjaya yang dihadapi. Seterusnya dapat dibimbing dalam membuat keputusan kerjaya melalui kitaran CASVE. Modul seperti ini perlu diperluaskan khususnya kepada guru Bimbingan dan Kaunseling di sekolah dan IPTA dalam membantu pelajar membuat keputusan kerjaya
	2	Aktiviti 2.1 : Perlu dijelaskan dengan mudah agar ahli kelompok faham. Aktiviti 2.2 : Menarik dan menjana idea. Aktiviti 2.3 : Mudah difahami Aktiviti 2.4:Menarik dan ahli perlu dibimbing bersama untuk menyelesaikan kunci masalah kerjaya.	
	3	Aktiviti 3.1: Menarik. Aktiviti 3.2: Menarik. Aktiviti 3.3: Menarik. Aktiviti 3.4: Input banyak memberi pengetahuan kepada ahli.	
	4	Aktiviti 4.1 :Menarik Aktiviti 4.2:Menarik. Ahli kelompok dapat banyak maklumat. Grafik perlu jadikan lebih menarik. Aktiviti 4.3: Menarik	
	5	Aktiviti 5.1: Konsep yang lebih mudah Aktiviti 5.2 : Aktiviti yang mencabar minda.	
	6	6.1 : Menarik dan mudah difahami. Aktiviti 6.2 dan Aktiviti 6.3: Jelas dan tambah maklumat	
	7	7.1 : Menarik Aktiviti 7.2: Menarik	
	8	Aktiviti 8.1 hingga Aktiviti 8.3 : Menarik dan mudah difahami	